

Bijlage 1: Beroepsbeeld AD

Pedagogisch professional Kind en Educatie

Op basis van de informatie uit de werkveldraadpleging en interviews met werkgevers en potentiële docenten en studenten heeft het ontwikkelteam een beroepsbeeld opgesteld. Onderstaand beroepsbeeld is het resultaat van intensieve gesprekken die door het ontwikkelteam in de voorbereidingsfase 2017-2018 met het werkveld zijn gevoerd. In die gesprekken stond de vraag centraal welk type pedagogisch professional kind en educatie voor (aanstaande) pedagogisch professionals inspiratiebron kan zijn, waaraan de eigen professionele ontwikkeling gespiegeld kan worden. De tekst beschrijft dus een toekomstperspectief voor zowel de aanstaande als de meer ervaren pedagogisch professional.

De 'ideale' pedagogisch professional is de professional die multifunctioneel inzetbaar is in zowel het onderwijs als de opvang en zowel pedagogisch als didactisch competent is. Hij is ervan overtuigd dat de omgeving van opvang en onderwijs een belangrijke plek is waarbinnen kinderen kennis en sociale vaardigheden verwerven, kritisch en creatief mogen leren denken, zich persoonlijk ontwikkelen en waarin zij gestimuleerd worden om respectvol en actief bij te dragen aan de samenleving.

De pedagogisch professional is kindvaardig; dat wil zeggen pedagogisch en didactisch onderlegd, sensitief en inlevend, kortom hij heeft oog voor het kind in zijn geheel en denkt en handelt probleemoplossend. Hij werkt kindgericht, daagt kinderen uit en sluit met aantrekkelijke en gevarieerde activiteiten aan bij hun interesses, talenten, voorkeuren en capaciteiten. Hij werkt daarbij planmatig en ontwikkelingsgericht, waarbij de ontwikkeling van kinderen zowel maatschappelijk als persoonlijk betekenisvol is en bijdraagt aan een brede ontwikkeling. Hij weet dat hij deel uitmaakt van de samenleving en dat op hem een verantwoordelijkheid rust de kinderen op te voeden tot jonge mensen die breed ontwikkeld zijn en uiteindelijk een actieve bijdrage willen leveren aan hun samenleving. Hij vindt een balans tussen de persoonsontwikkeling, kennisontwikkeling en maatschappelijke voorbereiding van de kinderen. Hij waardeert de uniciteit van elk kind en is oprecht betrokken bij alle kinderen die aan hem zijn toevertrouwd. Hij treedt met humor en nieuwsgierigheid de aan hem toevertrouwde kinderen tegemoet. Hij betreft ouders en anderen in het sociale netwerk van het kind bij de ontwikkeling en zijn eigen pedagogisch handelen.

De pedagogisch professional heeft oog voor het grotere geheel en voelt zich hiervoor verantwoordelijk. Essentieel is voor hem dat hij plezier heeft in zijn werk, dat hij enthousiast blijft en grenzen blijft verleggen en dat hij daartoe zelf initiatieven neemt en ook collega's en betrokkenen binnen en buiten zijn eigen werkomgeving betreft en coacht. Hij wil en kan interdisciplinair in verschillende verschijningsvormen van onderwijs samenwerken met collega's. Hij kijkt over de grenzen van zijn eigen werksituatie, volgt met interesse maatschappelijke ontwikkelingen in de regio en geeft deze een betekenis voor zijn persoonlijk

handelen. Hij is samen verantwoordelijk voor de ontwikkeling van kinderen en daarvoor flexibel, samenwerkingsvaardig en communicatief, positief kritisch en reflectief denkend, zelfregulerend, onderzoekend, constructief, creatief en digitaal geletterd.

Rollen

Het beroepsbeeld is te onderscheiden in vier rollen, namelijk: pedagoog, ontwerper, verbinder en coach.

Pedagoog

In de rol van *pedagoog* werkt de pedagogisch professional vanuit de pedagogische visie van de instelling. Hij kan deze visie concretiseren en uitbouwen. Daarbij geeft hij zelfstandig en samen met professionals vorm aan een veilige en stimulerende leefomgeving voor kinderen van 0-14 jaar. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen kinderen van 0-8 jaar en kinderen van 8-14 jaar. Hij heeft kennis van de ontwikkeling van deze kinderen, weet wat hun basisbehoeften zijn en kan ze ondersteunen in het ontwikkelen van zelfstandigheid, zelfverantwoordelijkheid en een onderzoekende houding. Daarnaast kan hij omgaan met verschillende soorten kinderen, herkent hij talenten bij individuen en maakt hij gebruik van diversiteit tussen kinderen. Hij observeert en signaleert de individuele ondersteuningsbehoefte van kinderen, waarbij het optimaliseren van ontwikkelingsmogelijkheden binnen een positief opgroei- en opvoedklimaat centraal staan. Hij creëert een omgeving waarin stabiele, sensitieve en stimulerende interacties ontstaan en adviseert bij ontwikkelings- en opvoedvragen en problemen. De pedagoog heeft kennis van groepsdynamieken en beïnvloeding van deze processen. Hij signaleert gebeurtenissen, handelingen en gedragingen die het pedagogisch klimaat positief danwel negatief beïnvloeden. De pedagoog is gesprekspartner van de kinderen en begrijpt de context waarbinnen zij functioneren.

Ontwerper

De *ontwerper* optimaliseert de ontwikkeling van het kind door bestaande activiteiten te verbeteren of nieuwe, betekenisvolle activiteiten te ontwerpen die in dienst staan van de ontwikkeling van het kind. Hij toont hierbij creativiteit, nieuwsgierigheid en een onderzoekende en ondernemende houding. Om plannen te kunnen realiseren weet hij gebruik te maken van competenties van professionals binnen en buiten de organisatie, maar ook van ouders en andere betrokkenen en voorzieningen in de buurt. Hij maakt in zijn handelen op een zinvolle manier gebruik van technologie. Dit betekent niet alleen dat hij zelf digitaal geletterd is en de kinderen hierbij begeleidt, maar ook dat hij doelgericht en creatief de mogelijkheden van technologie benut om leeractiviteiten en de begeleiding van de ontwikkeling van kinderen te versterken. De ontwerper beschikt over didactische vaardigheden die de ontwikkeling van kinderen van 0-8 jaar ondersteunen (spelend leren, aanvankelijke leerprocessen) en kan didactische vaardigheden inzetten om de ontwikkeling van kinderen tussen 8 en 14 jaar te bevorderen. Deze zijn met name gericht op onderzoekend leren, de ontwikkeling van creativiteit en sociale weerbaarheid.

Verbinder

Vanuit een actieve rol draagt de *verbinder* bij aan het in kaart brengen van de ontwikkelingsbehoefte van (groepen) kinderen. Daarnaast creëert hij verbindingen tussen de betrokken professionals en partijen om aan deze behoefte tegemoet te komen, passend bij de situatie en de omgeving van het kind. Hij denkt en handelt groepsoverstijgend en hanteert een integrale werkwijze. Van de verbinder wordt verwacht dat hij leiderschap toont. Dit geldt met name wanneer er belemmerende (maatschappelijke en culturele) factoren aan de orde zijn. Hierbij kan gedacht worden aan problematieken specifiek voor 0- tot 8-jarigen (basis voor gunstige ontwikkeling, meertaligheid, omgaan met cultuurverschillen) of 8- tot 14-jarigen (tiener-problematieken, huiswerkbegeleiding, mediawijsheid, digitaal pesten en vrije tijd). De verbinder is een actieve netwerker die kennis heeft van het systeem en de mogelijkheden van de diverse partijen in het sociale netwerk. Hij is gericht op samenwerken en communicatie en zoekt voortdurend naar de ontmoeting met ouders, collega's en andere professionals. Vanuit een open houding onderhoudt hij professionele contacten met hen om samen tot afspraken te komen. Hij is geïnteresseerd en ziet kansen in het werken met verschillende culturen en disciplines.

Coach

In de rol van coach werkt de pedagogisch professional vanuit het beleid en de visie van de instelling samen met zijn collega's. Hij geeft het beleid van de instelling vorm en helpt bij de implementatie hiervan. Hij begeleidt de medewerkers van de instelling. Daartoe coacht en inspireert hij zijn collega's, daagt ze uit en inspireert ze. Hij is in staat een vertrouwensband met medewerkers op te bouwen en te onderhouden en zet mogelijkheden en kwaliteiten van de medewerkers zo optimaal mogelijk in. Daarnaast kan hij knelpunten en/of hiaten in de werkzaamheden, kennis en vaardigheden van collega's signaleren en coachingsbehoeften achterhalen. Hij kent en beheerst verschillende coachingstechnieken en op basis van een (individueel dan wel groepsgericht) coachingsplan bewaakt hij de kwaliteit van het functioneren van medewerkers in de praktijk.

Aspecten brede professionele basis:

Kind- en ontwikkelingsgericht, communiceren en samenwerken, kritisch en reflectief denken, organiseren en plannen, coachen, onderzoeken en ontwikkelen, creatief en flexibel, zelfregulering en digitale ondersteuning.